

**የሕብረት ኢንሹራንስ አክሲዮን ማኅበር የተሻሻለ
የመመስረቻ ጽሑፍ**

ጥቅምት 2017 ዓ.ም.

አዲስ አበባ

ኢትዮጵያ

የዚህ ሠነድ ዓላማ	4
ምዕራፍ አንድ	4
የአክሲዮን ማኅበሩ አደረጃጀት፣ ዓላማዎች እና ባለአክሲዮኖች	4
የአክሲዮን ማኅበሩ ስም	4
የአክሲዮን ማኅበሩ ዋና መ/ቤት አድራሻ	5
የአክሲዮን ማኅበሩ የንግድ ዓላማዎችና የሥራ መስክ	5
ምዕራፍ ሁለት	5
የአክሲዮን ካፒታል፣ ከአክሲዮን የሚመነጨ የባለአክሲዮኖች መብቶችና ግዴታዎች	5
የአክሲዮን ማኅበሩ ዋና ገንዘብ ለፒታል/	5
የአክሲዮን ይዞታ ገደብ	6
የአክሲዮኖች ዓይነትና መደብ	6
የባለአክሲዮኖች ስም፣ አድራሻ፣ ዜግነት እና የአክሲዮን ድርሻ	6
የአክሲዮኖች አከፋፈልና ቀሪ ዋጋቸው ላልተከፈለ አክሲዮኖች ስለሚኖር ኃላፊነት	6
ከአክሲዮን ይዞታ የሚመነጨ የባለአክሲዮኖች መብቶችና ግዴታዎች	7
የአክሲዮን የጋራ ባለቤቶች መብትና ኃላፊነት	8
በመያዣ ወይም በአላባ ስለሚሰጡ አክሲዮኖች	8
የባለአክሲዮኖች መዝገብ	9
አክሲዮኖች ለሌላ ወገን ስለማስተላለፍ	9
ምዕራፍ ሦስት	10
የአክሲዮን ማኅበሩ የሥራ አመራር አካላት እና ሥልጣን	10
የአክሲዮን ማኅበሩ የሥራ አመራር አካላት	10
የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ	10
የማህበሩ ጠቅላላ ጉባዔ	10
የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ ሥልጣንና ተግባር	11
የጠቅላላ ጉባዔዎች የጥሪ ማስታወቂያ እና በባለአክሲዮን መዝገብ ስለመጻፍ	12
ውክልና	13
የጥቅም ግጭት	13
መደበኛና አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔዎች ለማካሄድ ስለሚያስፈልገው ምልዓተ-ጉባዔ	

[Handwritten signatures and initials]

እና ውሳኔ የሚተላለፍበት ድምጽ	14
የጠቅላላ ጉባዔ ቃለጉባዔዎች	15
የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላትን መስየም እና የሥራ ዘመን	16
የቦርድ አባላት ቁጥር	17
ለአክሲዮኑ ቅርበት ያላቸው ሰዎች መዝገብ	17
የዳይሬክተሮች ቦርድ ስልጣንና ተግባር	17
የዳይሬክተሮች ቦርድ ሰብሳቢ፣ ምክትል ሰብሳቢ፣ የስብሰባ ቦታ፣ አጠራር እና የአሰራር ደንብ.....	19
የዳይሬክተሮች ቦርድ ውሳኔ	19
ዳይሬክተሮችን ስለመተካት	20
አክሲዮኖችን በዋስትና ስለማስቀመጥ	21
የማሕበሩ ዋና ሥራ አስፈጻሚ.....	21
የዋና ሥራ አስፈጻሚ ሥልጣንና ተግባር	21
የውጭ ኦዲተሮች ስያሜ፤ ኃላፊነትና ተግባር	25
የማህበሩ ጸሐፊ ሹመት፤ ሥልጣንና ተግባር	25
ምዕራፍ አራት	26
ስለአክሲዮን ማገበሩ ሂሳብ አያያዝና ተቀማጅ ተግባራት.....	26
ጠቅላላ ድንጋጌዎች	26
የፋይናንስ መዝገቦችና መረጃዎች	26
የማህበሩ የሂሳብ ዓመትና ሪፖርት	27
የሂሳብ ሠነዶችን እና ሪፖርቶችን ስለመስጠት.....	27
በጥሬ ገንዘብ ለሰሚያዙ ሂሳቦችና የመጠባበቂያ ገንዘብ	27
በቸልተኝነት ወይም እምነት ማጉደል ምክንያት ለሚደርሱ ኪሣራዎች የሚሸፈኑባቸው መጠባበቂያዎች.....	27
ሌሎች የመጠባበቂያ ሂሳቦች	28
የትርፍ ድርሻ አመዳደብና አከፋፈል.....	28
ካፒታል በሚተነሰበት ጊዜ የሚደረግ የትርፍ ክፍፍል ዕገዳ	28
ስለምዝገባና ሪፖርቶችን ይፋ ስለማድረግ	29

ምዕራፍ አምስት	29
ስለ አክሲዮን ማሕበሩ መፍረስ እና ሂሳብ ስለማጣራት.....	29
የአክሲዮን ማህበሩን ለማፍረስ የሚያበቁ ምክንያቶች እና አግባብነት ያላቸው ስለ ስርዓቶች.....	29
ሌሎች ድንጋጌዎች	29
አክሲዮን ማህበሩ በሥራ የሚቆይበት ጊዜ	29
ልዩ ልዩ ጉዳዮች	29

አንቀጽ ሁለት

የአክሲዮን ማገበሩ ዋና መ/ቤት አድራሻ

- 2.1 የሕብረት ኢንሹራንስ አክሲዮን ማገበሩ ዋና መ/ቤት አድራሻ ኢትዮጵያ፣ አዲስ አበባ ከተማ፣ አራዳ ክ/ከተማ፣ ወረዳ 01 ፣ የቤት ቁጥር 220 ሕብረት ኢንሹራንስ አ.ማ ህንጻ ሲሆን አድራሻው እንደ አስፈላጊነቱ ሊቀየር ይችላል።
- 2.2 አክሲዮን ማገበሩ የሚያዋጣና አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክን በትድሚያ በማስፈቀድ ትንጫፎችንና በኢትዮጵያ ውስጥ እና ከኢትዮጵያ ውጭ ሊከፍት ወይም ሊያቋቁም ይችላል።

አንቀጽ ሶስት

የአክሲዮን ማገበሩ የንግድ ዓላማዎችና የሥራ መስክ

አክሲዮን ማገበሩ የሚከተሉት ዓላማዎች እና የሥራ መስኮች ይኖሩታል።

- 3.1 የረጅም ጊዜ መድን ስራ ለመስራት፤
- 3.2 የጠቅላላ መድን ሥራ ለመስራት፤
- 3.3 በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያ በተፈቀዱ የኢንቨስትመንት መስክ መሠማራት ናቸው።

ምዕራፍ ሁለት

የአክሲዮን ማገበሩ ካፒታል፣ ከአክሲዮን የሚመነጩ የባለአክሲዮኖች መብቶችና ግዴታዎች

አንቀጽ አራት

የአክሲዮን ማገበሩ ዋና ገንዘብ ሌፒታል/

- 4.1 የአክሲዮን ማገበሩ የተፈረመ ካፒታል ብር 1,500,000,000.00 /አንድ ቢሊዮን አምስት መቶ ሚሊዮን ብር/ ነው የተፈረመ ካፒታል እያንዳንዳቸው ብር 1,000.00 /አንድ ሺ/ ዋጋ ባላቸው 1,500,000.00 (አንድ ሚሊዮን አምስት መቶ ሺ) ተራና የተመዘገቡ አክሲዮኖች የተከፋፈለ ነው።
- 4.2 ከተፈረመው ካፒታል ውስጥ ብር 1,069,888,509.41 (አንድ ቢሊዮን ስልሳ ዘጠኝ ሚሊዮን ስምንት መቶ ሰማንያ ስምንት ሺ አምስት መቶ ዘጠኝ ብር ከ41/100) በየራ ገንዘብ ተከፍሏል።

አንቀጽ አምስት

የአክሲዮን ይዞታ ገደብ

- 5.1 አንድ አዲስ ባለአክሲዮን ሊገባ የሚችለው አነስተኛ የአክሲዮን ብዛት 50 (ሃምሳ) አክሲዮኖችን ወይም ብር 50,000.00 (ሃምሳ ሺ ብር) ዋጋ ያላቸው አክሲዮኖችን ነው።
- 5.2 በተራ ቁጥር 6.1 የተገለፀው ገደብ በፍርድ ቤት ትዕዛዝ፣ በውርስ፣ በስጦታ፣ በአክሲዮን ማግበሩ ሠራተኞች ወይም ለነባር ባለአክሲዮኖች የሚደረግ ዝውውርን አይመለከትም።
- 5.3 ማንኛውም ባለአክሲዮን ከተፈረመው ካፒታል ውስጥ ሕግ በሚፈቀደው ሁኔታና መጠን አክሲዮኖችን መያዝ ይችላል።

አንቀጽ ስድስት

የአክሲዮኖች ዓይነትና መደብ

የአክሲዮን ማግበሩ አክሲዮኖች አኩል ዋጋ ያላቸው ሙሉ ለሙሉ በጥሬ ገንዘብ የሚክፈሉ አንድ ዓይነት፣ ልዩ መብት የማይሰጡ የተመዘገቡና ተራ አክሲዮኖች ናቸው።

አንቀጽ ስባት

የባለአክሲዮኖች ስም፣ አድራሻ፣ ዜግነት እና የአክሲዮን ድርሻ

ይህ ሰነድ ሲዘጋጅ ያሉ የአክሲዮን ማግበሩ ባለአክሲዮኖች ስም ዝርዝር፣ አድራሻ፣ ዜግነት፣ የፈረመው አክሲዮን ብዛትና የክፍሉት የአክሲዮን ዋጋ የሚያሳይ ሰንጠረዥ ከዚህ የተሻሻለ የመመሥረቻ ጽሑፍ ጋር አባሪ ሆኗል።

አንቀጽ ስምንት

የአክሲዮኖች አከፋፈልና ቀሪ ዋጋቸው ባልተከፈለ አክሲዮኖች ስለሚኖር ጋላፊነት

- 8.1 የአክሲዮን ማግበሩ ባለአክሲዮኖች አዲስ አክሲዮኖች ለመግዛት በፈረመ ጊዜ ቢያንስ የተፈረመውን አክሲዮኖች 25% ወዲያውኑ መክፈል አለባቸው። አዲስ አክሲዮን ግዢ በሚፈፀምበት ጊዜ ወዲያውኑ መክፈል የሚኖርበትን የገንዘብ መጠን ከ25% በመጨመር እስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔ ሊወስን ይችላል።
- 8.2 ተፈርሞ ያልተከፈለ ቀሪ የአክሲዮን ዋጋ የሚክፈልበት ጊዜ በእስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔው የሚወሰን ይሆናል።

- 8.3 የአክሲዮን ማኅበሩ ነባር ባለአክሲዮኖች፣ ቀደም ሲል አክሲዮን ተላልፎባቸው የነበሩ ሰዎች እንዲሁም አክሲዮን ከማህበሩ ለመግዛት የፈረሙ አዲስ ባለአክሲዮኖች በተፈረሙ አክሲዮኖች ላይ ላልተከፈለው ቀሪ ገንዘብ ክፍያ ኃላፊነት አለባቸው።
- 8.4 አክሲዮኖች የተሰጡት በአላባ ጥቅም እንደሆነ፤ ባለአላባው የአላባው ጊዜ መብት ሲያልቅ የከፈለው ገንዘብ እንዲመለስለት ለመጠየቅ ያለው መብት እንደተጠበቀ ሆኖ ባልተከፈለ የአክሲዮን ገንዘብ ላይ ጥሪ ሲቀርብለት ቀሪውን ገንዘብ የመክፈል ኃላፊነት አለበት።
- 8.5 ዋጋቸው ያልተከፈለ አክሲዮኖች ቀሪ ሂሳብ እንዲከፈል ጥሪ ከተሰጠ በኋላ በተወሰነው ቀን ካልተከፈለ የንግድ ሕግ አንቀጽ 289 ከንዑስ አንቀጽ 3 እስከ 7 የተመለከቱት ድንጋጌዎች ተፈጻሚ ይሆናሉ።

አንቀጽ ዘጠኝ

ከአክሲዮን ይዞታ የሚመነጩ የባለአክሲዮኖች መብቶችና ግዴታዎች

- 9.1 አግባብ ያላቸው ሕጉችና ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው፣ አክሲዮኖች ለባለአክሲዮኑ የሚከተሉትን መብቶች ያሰጣሉ።
- 9.1.1 ጠቅላላ ጉባዔዎች ላይ የመገኘት፣ የመሳተፍ እና ድምጽ የመስጠት፤
- 9.1.2 የአክሲዮን ማኅበሩ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል ሆኖ የመመረጥ፤
- 9.1.3 በመደበኛ ጠቅላላ ጉባዔ የሚጸድቀውን የትርፍ ድርሻ በከፊሉት የአክሲዮን መጠን (የከፈለበት ጊዜ ታሳቢ ተደርጎ) ልክ የማግኘት፤
- 9.1.4 በሕግ መሠረት ድምጽ የመስጠት መብትን የሚያሰጡ ሁኔታዎች ከሌላ በስተቀር በእያንዳንዱ አክሲዮን እንደ ድምጽ የመስጠት መብት፤
- 9.1.5 ካፒታል ለመጨመር አዲስ አክሲዮኖች በሚወጡበት ጊዜ እያንዳንዱ ባለአክሲዮን እስተድግ በያሳቸው የተከፈለባቸው አክሲዮኖች መጠን ልክ አዲስ አክሲዮን የመግዛት ቅድሚያ የማግኘት፤ ባለአክሲዮኑ በቅድሚያ የመግዛት መብቱን አግባብ ባለው ሕግ መሠረት ለመሾጥ ወይም ለማስተላለፍ መቻል።
- 9.1.6 ቃለ-ጉባኤዎችን እና ጠቅላላ ጉባኤዎች ላይ የተገኙ አባላትን ስም ዝርዝር የመመልከት መብት እንዲሁም የሀብትና ዕዳ ሚዛን፣ የትርፍና የኪሣራ መግለጫ፣ የዳይሬክተሮች ቦርድ እና የአዲተሮች ሪፖርቶችን ቅጂዎች የማግኘት ወይም የመውሰድ፤

9.1.7 እክሲዮን ማህበሩ በመክሰር ወይም በሌላ ምክንያት በሚፈርስበት ጊዜ ከሚገኘው የተጠራ የእክሲዮን ማህበሩ ንብረት ለዛፒታል ባስገባው መዋጮ መጠን ተሰልፋ ከተረፈው ንብረት ላይ ድርሻውን የማግኘት ናቸው።

9.2 በዚህ መመሥረቻ ጽሑፍና አግባብነት ባላቸው ሕጉችና ድንጋጌዎች መሠረት የሚመሩ ሆኖ፤ ባለእክሲዮኖች ለማህበሩ ዕዳ ወይም ግዴታ ተጠያቂ የሚሆኑት በስማቸው በያሟቸው እክሲዮኖች ዋጋ መጠን ልክ ይሆናል።

አንቀጽ አሥር

የእክሲዮን የጋራ ባለቤቶች መብትና ኃላፊነት

10.1 ክለንድ በላይ የሆኑ ሰዎች እክሲዮን ቦጋራ መግዛት ይችላሉ። እንደዚህ በሚሆንበት ጊዜ የባለእክሲዮንነት መብታቸውን የሚጠቀሙት የጋራ ወኪል በመሾም ነው።

10.2 የጋራ ወኪል ባልሾሙ ጊዜ ማህበሩ ለአንዱ ባለእክሲዮን የጋራ ባለቤት የሚሰጠው ማስታወቂያ ወይም መግለጫ ለተረዎቹ የእክሲዮን የጋራ ባለቤቶችም ጭምር እንደተሰጠ ይቆጠራል።

10.3 የእክሲዮን የጋራ ባለቤቶች ከባለእክሲዮንነት ለሚመነጩ ኃላፊነቶች በአንድነትና በተናጠል ተጠያቂ ናቸው።

አንቀጽ አሥራ አንድ

በመያዣ ወይም በአላባ ስለሚሰጡ እክሲዮኖች

11.1 የተለየ ስምምነት በሌለ ጊዜ፤ እክሲዮኖቹ በመያዣ ወይም በአላባ ጥቅም የተሰጡት እንደሆነ በማህበሩ ጉባዔዎች ድምፅ የመስጠት መብት የሚኖረው እክሲዮኑን በመያዣ የያዘው ወይም የአላባ ጥቅም ያለው ሰው ነው።

11.2 ለነባር ባለእክሲዮኖች እዲስ እክሲዮን ለመግዛት በዚህ መመሥረቻ ጽሑፍ የተቀመጠው የቅድሚያ የመግዛት መብት የባለእክሲዮኑ ሆኖ ይተጥላል።

11.3 በመያዣ ለተሰጠ እክሲዮን የሚከፈል ቀሪ ገንዘብ መክፈል ያለበት ባለእክሲዮኑ ነው።

አንቀጽ አሥራ ሁለት

የባለአክሲዮኖች መዝገብ

- 12.1 አክሲዮን ማኅበሩ የባለአክሲዮኖችን መዝገብ መያዝ አለበት። መዝገቡ በአክሲዮን ማህበሩ ዋና መሥሪያ ቤት መያዝ ያለበት ሲሆን፤ በወረቀት ሰነድ ወይም ለረዥም ዘመን በሚቆይ የኢሌክትሮኒክ ዘዴ መያዝ ይችላል።
- 12.2 መዝገቡ የባለአክሲዮኖችን ስም፣ አድራሻ፣ ዜግነት፣ የአክሲዮኖች ብዛትና መለያ ቁጥር፣ የተከፈለውንና ያልተከፈለውን ገንዘብ መጠን እንዲሁም ባለአክሲዮኖቹ የተመዘገቡበትን ቀን መያዝ አለበት።
- 12.3 መዝገቡ ማንኛውም ባለአክሲዮን እና ማንኛውም በሕግ የተፈቀደለት ሰው ሊመለከተው እንዲችል ሆኖ በአክሲዮን ማኅበሩ ዋና መሥሪያ ቤት ለረጅም ጊዜ በሚቆይ መልኩ በወረቀት ሀሳድ ወይም በኢሌክትሮኒክ ዘዴ ተይዞ በመደበኛ የሥራ ሰዓታት ሁሉ ክፍት ሆኖ ይታመማል።
- 12.4 ባለአክሲዮኖች እና ማንኛውም በሕግ የተፈቀደለት ሰው የተወሰነውን የአገልግሎት ክፍያ ሲፈጽም የመዝገቡን ግልባጭ ወይም በአጭር የተውጣጣ ጽሑፍ እንዲሰጠው አክሲዮን ማኅበሩን መጠየቅ ይችላል።

አንቀጽ አሥራ ሶስት

አክሲዮኖችን ለለላ ወገን ስለማስተላለፍ

- 13.1 አክሲዮኖች ከአንድ ሰው ወደ ሌላ ሰው ያለምንም ገደብ ይተላለፋሉ። የዚህ የመመሥረቻ ጽሑፍ አንቀጽ 6 እና አግባብነት ያላቸው ገደቦች ተፈጻሚነት ይኖራቸዋል።
- 13.2 አክሲዮኖች ለለላ ወገን በሚተላለፉበት ጊዜ ይኸው ሁኔታ በባለአክሲዮኖች መዝገብ ላይ መመዝገብ ያለበት ሲሆን በባለአክሲዮኖች መዝገብ ላይ ካልተጻፈ በስተቀር የአክሲዮን መብት ለተላለፈለት ሰው የተሟላ ሆኖ አይቆጠርም። የአክሲዮን ዝውውርም ዋጋ አይኖረውም።
- 13.3 አንድ ባለአክሲዮን በሚሞትበት ጊዜ አክሲዮን ማኅበሩ በባለአክሲዮንነት የሚተላለፋቸው በፍርድ ቤት አክሲዮኑ እንዲተላለፍላቸው የተወሰነላቸውን ነው።

13.4 አክሲዮኖችን በጋራ ክያዙ ባለአክሲዮኖች መካከል አንዱ ቢሞት የሚች የአክሲዮን ድርሻ ላይ መብት የሚኖራቸው በአይወት የሚገኘው (የሚገኙት) የሚቹ ወራሽ /ወራሾች/ ይሆናሉ።

13.5 ማንኛውንም ሰው ተደማጭነት ያለው ባለአክሲዮን ሊያደርግ የሚችል የአክሲዮን ዝውውር በአክሲዮን መዝገብ ከመመዝገቡ በፊት በብሔራዊ ባንክ መጽደት አለበት።

ምዕራፍ ሦስት

የአክሲዮን ማግበሩ የሥራ አመራር አካላት እና ሥልጣን

አንቀጽ ለሥራ አራት

የአክሲዮን ማግበሩ የሥራ አመራር አካላት

የአክሲዮን ማግበሩ አመራር አካላት የሚከተሉት ናቸው።

1. የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ፤
2. የዳይሬክተሮች ቦርድ፤
3. ዋና ሥራ አስፈጻሚ፤
4. የውጭ ኦዲተር/ሮች
5. የማግበሩ ፀሐፊ ናቸው።

አንቀጽ ለሥራ አምስት

የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ

15.1 የአክሲዮን ማግበሩ ባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ ዓይነቶች መደበኛ ወይም አስተዳዳሪ ይሆናሉ።

15.2 መደበኛ ጠቅላላ ጉባዔ፤ የበጀት ዓመቱ በተዘጋ በስድስት ወራት ውስጥ በዓመት አንድ ጊዜ መደረግ አለበት። አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ተጨማሪ መደበኛ ጠቅላላ ጉባዔዎች ሊደረጉ ይችላሉ።

አንቀጽ ለሥራ ስድስት

የማግበሩ ጠቅላላ ጉባዔ ጥሪ

16.1 የጠቅላላ ጉባዔ ጥሪ የሚያደርጉት እንደነገሩ ሁኔታ የዳይሬክተሮች ቦርድ፤ የውጭ ኦዲተር/ሮች፤ የሒሳብ አጣሪዎች፤ ፍርድ ቤት ወይም የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ናቸው።

- 16.2 በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 16.3 ሥር የተመለከተው ቢኖርም የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ፣ የንግድ እና ተጠናዊ ትስስር ሚኒስቴር ወይም አግባብ ያለው ሌላ የመንግስት አካል ጉዳዩ እንገብጋቢ ሆኖ ሲያገኘው እና በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ 15.2 መሠረት ስብሰባ መጥራት የማይችል ወይም ረጅም ጊዜ የሚወስድ ከሆነ በጉዳዩ ያገባችል በሚል ማንኛውም ሰው ጥያቄ ወይም በራሱ ተገላሽነት ጉባዔ ሊጠራ ይችላል፤ ሆኖም ጉባዔው እንዲጠራ ጥያቄ የቀረበው የአክሲዮን ማህበሩ ዋና ገዝብ እሥር በመቶ ወይም ከዚያ በላይ በሚወክሉ ባለአክሲዮኖች ከሆነ የንግድ እና ተጠናዊ ትስስር ሚኒስቴር ወይም አግባብ ያለው ሌላ የመንግሥት አካል ጉባዔ የመጥራት ግዴታ አለበት።
- 16.3 አክሲዮን ማግበሩ ዋና ገዝብ በያንስ አምስት በመቶ ድርሻ ያላቸው ባለአክሲዮኖች የአክሲዮን ማግበሩ ዋና መሥሪያ ቤት በሚገኝበት ቦታ ሥልጣን ላለው ፍርድ ቤት ጥያቄ ሲያቀርቡና ፍርድ ቤቱ ጥያቄው ተገቢ ነው ብሎ ሲያምን ጠቅላላ ጉባዔ እንዲሰበሰብ ጥሪ የሚያደርግና አጅንዳ የሚያዘጋጅ ተወካይ ሊሰይም ይችላል።

አንቀጽ አሥራ ሰባት

የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ ሥልጣንና ተግባር

- 17.1 ጠቅላላ ጉባዔ የአክሲዮን ማግበሩ የበላይ አካል ነው።
- 17.2 የባለአክሲዮኖች የተለያዩ ዓይነት ጠቅላላ ጉባዔዎች በንግድ ሕግና በዚህ የአክሲዮን ማግበሩ የመመሥረቻ ጽሑፍ በተወሰነው መሠረት ይካሄዳል።
- 17.3 በንግድ ሕግና አግባብነት ባላቸው የመድን ሥራ ሕጎች ውስጥ የተደነገገው የባለአክሲዮኖች መደበኛ ጠቅላላ ጉባዔ አጠቃላይ ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ መደበኛ ጠቅላላ ጉባዔው የሚከተሉት ሥልጣኖች ይኖሩታል፡-
- 17.3.1 የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላትን ይሾማል፤ ይሽራል፤ ክፍያቸውንም ይወስናል፤
- 17.3.2 የዳይሬክተሮች ቦርድ አስመራጭ ኮሚቴ አባላትን ይሾማል፤ ይሽራል፤ ክፍያቸውንም ይወስናል፤
- 17.3.3 የአክሲዮን ማግበሩን የሀብትና ፅዳ ሚዛን፣ የትርፍና ኪሳራ ሂሳብ መግለጫ እንዲሁም የዳይሬክተሮች ቦርድን ሪፖርት፣ የኦዲተሮችን ሪፖርት አድምጦ የማሻሻል ወይም የማጽደቅ፣ ወይም ያለመተባበል፣ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በትርፍ አመዳደብ እና አከፋፈል እንዲሁም በአጠቃላይ ያለፈውን የሂሳብ ዓመት ማጠቃለያ የተመለከቱ የሂሳብ ጉዳዮች ላይ ውሳኔ ያስተላልፋል፤

17.3.4 የአክሲዮን ማኅበሩን የውጭ እዲተርች ይሰይማል፤ ይሸራል፤ የሥራ ጊዜያቸውንና ክፍያቸውንም ይወስናል፤

17.3.5 በዚህ መመሥረቻ ጽሑፍ ወይም አግባብነት ባለው ሕግ መሠረት የባለአክሲዮኖች አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔ እንዲወስንባቸው ተለይተው ከተቀመጡት ውጭ ያሉ ጉዳዮችን ጠቅላላ ጉባዔው ይወስናል፡፡

17.4 አግባብነት ባላቸው ሕጎች እና በንግድ ሕግ ውስጥ የተደነገገው የባለአክሲዮኖች አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔ አጠቃላይ ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔው የሚከተሉት ሥልጣኖች ይኖሩታል፡፡

17.4.1. የመመሥረቻ ጽሑፍ ላይ ማሻሻያዎችን ያደርጋል፤

17.4.2. የአክሲዮን ማኅበሩን ዓላማዎች ያሻሽላል፤

17.4.3. የአክሲዮን ማኅበሩን ዋና ካፒታል ይቀንሳል ወይም ይጨምራል፤

17.4.4. አክሲዮን ማኅበሩ እንዲፈርስና ሂሳቡም እንዲጣራ ይወስናል፤

17.4.5. አክሲዮን ማኅበሩ ሕግ በሚፈቅደው መሠረት ሌላ አክሲዮን ማኅበር ወይም የፋይናንስ ተቋም ወይም ድርጅት ጋር እንዲጠቃለል፤ ክለላ መድን ሰጪ ወይም የፋይናንስ ተቋም ወይም ድርጅት ጋር እንዲዋሀድ ወይም እንዲከፋፈል ሊወስን ይችላል፡፡

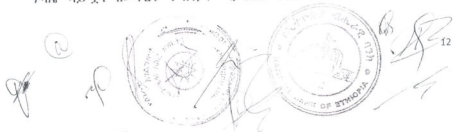
አንቀጽ አሥራ ስምንት

የጠቅላላ ጉባዔዎች የጥሪ ማስታወቂያ እና በባለአክሲዮን መዝገብ ስለመጻፍ

18.1 ጠቅላላ ጉባዔ መጥራት በሚያስፈልግበት ጊዜ ከስብሰባው ዕለት 24 (ሃያ አራት) ተናት አስቀድሞ ሰፊ ስርጭት ባለው ጋዜጣ የስብሰባው ጥሪ መተላለፍ አለበት፡፡ ወይም ስብሰባው በአክሲዮን ማኅበሩ ወጪ በተመዘገበ ደብዳቤ ወይም የኢሜይል አድራሻ ወይም በኢሌክትሮኒክ ዘዴ ሊጠራ ይችላል፡፡

18.2 በመጀመሪያ ጥሪ መደበኛ ጠቅላላ ጉባኤ በምልዓተ ጉባኤ አለመሟላት ሊካሄድ ካልቻለ ሁለተኛው ጥሪ የመጀመሪያው የጉባኤ ጥሪ በተፈጸመበት ሁኔታ እና ጊዜ ይጠራል፡፡

18.3 አስቸኳይ ጉባኤ አስፈላጊ ምልዓተ ጉባኤ ባለመሟላቱ ምክንያት ሳይሰበሰብ የተረ እንደሆነ፤ ሁለተኛው ጉባኤ፤ የመጀመሪያው ጉባኤ እንዲካሄድ ከተቀጠረበት ጀምሮ በሚቆጠር አንድ ሣምንት ውስጥ መጠራት አለበት፡፡ ሁለተኛው ጉባኤም ምልዓተ ጉባኤ ሳይሟላ በመቅረቱ ምክንያት ሳይካሄድ የተረ እንደሆነ፤ ሦስተኛው ጉባኤ

13.4 አክሲዮኖችን በጋራ ክያዙ ባለአክሲዮኖች መካከል አንዱ ቢሞት የሚች የአክሲዮን ድርሻ ላይ መብት የሚኖራቸው በአይወት የሚገኘው (የሚገኙት) የሚቹ ወራሽ /ወራሾች/ ይሆናሉ።

13.5 ማንኛውንም ሰው ተደማጭነት ያለው ባለአክሲዮን ሊያደርግ የሚችል የአክሲዮን ዝውውር በአክሲዮን መዝገብ ከመመዝገቡ በፊት በብሔራዊ ባንክ መጽደት አለበት።

ምዕራፍ ሦስት

የአክሲዮን ማግበሩ የሥራ አመራር አካላት እና ሥልጣን

አንቀጽ ለሥራ አራት

የአክሲዮን ማግበሩ የሥራ አመራር አካላት

የአክሲዮን ማግበሩ አመራር አካላት የሚከተሉት ናቸው።

1. የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ፤
2. የዳይሬክተሮች ቦርድ፤
3. ዋና ሥራ አስፈጻሚ፤
4. የውጭ ኦዲተር/ሮች
5. የማግበሩ ፀሐፊ ናቸው።

አንቀጽ ለሥራ አምስት

የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ

15.1 የአክሲዮን ማግበሩ ባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ ዓይነቶች መደበኛ ወይም አስተዳዳሪ ይሆናሉ።

15.2 መደበኛ ጠቅላላ ጉባዔ፤ የበጀት ዓመቱ በተዘጋ በስድስት ወራት ውስጥ በዓመት አንድ ጊዜ መደረግ አለበት። አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ተጨማሪ መደበኛ ጠቅላላ ጉባዔዎች ሊደረጉ ይችላሉ።

አንቀጽ ለሥራ ስድስት

የማግበሩ ጠቅላላ ጉባዔ ጥሪ

16.1 የጠቅላላ ጉባዔ ጥሪ የሚያደርጉት እንደነገሩ ሁኔታ የዳይሬክተሮች ቦርድ፤ የውጭ ኦዲተር/ሮች፤ የሒሳብ አጣሪዎች፤ ፍርድ ቤት ወይም የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ናቸው።

- 16.2 በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 16.3 ሥር የተመለከተው ቢኖርም የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ፣ የንግድ እና ተጠናዊ ትስስር ሚኒስቴር ወይም አግባብ ያለው ሌላ የመንግስት አካል ጉዳዩ እንገብጋቢ ሆኖ ሲያገኘው እና በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ 15.2 መሠረት ስብሰባ መጥራት የማይችል ወይም ረጅም ጊዜ የሚወስድ ከሆነ በጉዳዩ ያገባችል በሚል ማንኛውም ሰው ጥያቄ ወይም በራሱ ተገላሽነት ጉባዔ ሊጠራ ይችላል፤ ሆኖም ጉባዔው እንዲጠራ ጥያቄ የቀረበው የአክሲዮን ማህበሩ ዋና ገዝብ እሥር በመቶ ወይም ከዚያ በላይ በሚወክሉ ባለአክሲዮኖች ከሆነ የንግድ እና ተጠናዊ ትስስር ሚኒስቴር ወይም አግባብ ያለው ሌላ የመንግሥት አካል ጉባዔ የመጥራት ግዴታ አለበት።
- 16.3 አክሲዮን ማግበሩ ዋና ገዝብ በያንስ አምስት በመቶ ድርሻ ያላቸው ባለአክሲዮኖች የአክሲዮን ማግበሩ ዋና መሥሪያ ቤት በሚገኝበት ቦታ ሥልጣን ላለው ፍርድ ቤት ጥያቄ ሲያቀርቡና ፍርድ ቤቱ ጥያቄው ተገቢ ነው ብሎ ሲያምን ጠቅላላ ጉባዔ እንዲሰበሰብ ጥሪ የሚያደርግና አጅንዳ የሚያዘጋጅ ተወካይ ሊሰይም ይችላል።

አንቀጽ አሥራ ሰባት

የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ ሥልጣንና ተግባር

- 17.1 ጠቅላላ ጉባዔ የአክሲዮን ማግበሩ የበላይ አካል ነው።
- 17.2 የባለአክሲዮኖች የተለያዩ ዓይነት ጠቅላላ ጉባዔዎች በንግድ ሕግና በዚህ የአክሲዮን ማግበሩ የመመሥረቻ ጽሑፍ በተወሰነው መሠረት ይካሄዳል።
- 17.3 በንግድ ሕግና አግባብነት ባላቸው የመድን ሥራ ሕጎች ውስጥ የተደነገገው የባለአክሲዮኖች መደበኛ ጠቅላላ ጉባዔ አጠቃላይ ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ መደበኛ ጠቅላላ ጉባዔው የሚከተሉት ሥልጣኖች ይኖሩታል፡-
- 17.3.1 የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላትን ይሾማል፤ ይሽራል፤ ክፍያቸውንም ይወስናል፤
- 17.3.2 የዳይሬክተሮች ቦርድ አስመራጭ ኮሚቴ አባላትን ይሾማል፤ ይሽራል፤ ክፍያቸውንም ይወስናል፤
- 17.3.3 የአክሲዮን ማግበሩን የሀብትና ፅዳ ሚዛን፣ የትርፍና ኪሳራ ሂሳብ መግለጫ እንዲሁም የዳይሬክተሮች ቦርድን ሪፖርት፣ የኦዲተሮችን ሪፖርት አድምጦ የማሻሻል ወይም የማጽደቅ፣ ወይም ያለመተባበል፣ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በትርፍ አመዳደብ እና አከፋፈል እንዲሁም በአጠቃላይ ያለፈውን የሂሳብ ዓመት ማጠቃለያ የተመለከቱ የሂሳብ ጉዳዮች ላይ ውሳኔ ያስተላልፋል፤

17.3.4 የአክሲዮን ማኅበሩን የውጭ እዲተርች ይሰይማል፤ ይሸራል፤ የሥራ ጊዜያቸውንና ክፍያቸውንም ይወስናል፤

17.3.5 በዚህ መመሥረቻ ጽሑፍ ወይም አግባብነት ባለው ሕግ መሠረት የባለአክሲዮኖች አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔ እንዲወስንባቸው ተለይተው ከተቀመጡት ውጭ ያሉ ጉዳዮችን ጠቅላላ ጉባዔው ይወስናል፡፡

17.4 አግባብነት ባላቸው ሕጎች እና በንግድ ሕግ ውስጥ የተደነገገው የባለአክሲዮኖች አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔ አጠቃላይ ሥልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔው የሚከተሉት ሥልጣኖች ይኖሩታል፡፡

17.4.1. የመመሥረቻ ጽሑፍ ላይ ማሻሻያዎችን ያደርጋል፤

17.4.2. የአክሲዮን ማኅበሩን ዓላማዎች ያሻሽላል፤

17.4.3. የአክሲዮን ማኅበሩን ዋና ካፒታል ይቀንሳል ወይም ይጨምራል፤

17.4.4. አክሲዮን ማኅበሩ እንዲፈርስና ሂሳቡም እንዲጣራ ይወስናል፤

17.4.5. አክሲዮን ማኅበሩ ሕግ በሚፈቅደው መሠረት ሌላ አክሲዮን ማኅበር ወይም የፋይናንስ ተቋም ወይም ድርጅት ጋር እንዲጠቃለል፤ ክለሳ መድን ሰጪ ወይም የፋይናንስ ተቋም ወይም ድርጅት ጋር እንዲዋሀድ ወይም እንዲከፋፈል ሊወስን ይችላል፡፡

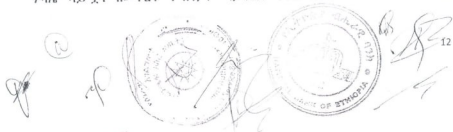
አንቀጽ አሥራ ስምንት

የጠቅላላ ጉባዔዎች የጥሪ ማስታወቂያ እና በባለአክሲዮን መዝገብ ስለመጻፍ

18.1 ጠቅላላ ጉባዔ መጥራት በሚያስፈልግበት ጊዜ ከስብሰባው ዕለት 24 (ሃያ አራት) ተናት አስቀድሞ ሰፊ ስርጭት ባለው ጋዜጣ የስብሰባው ጥሪ መተላለፍ አለበት፡፡ ወይም ስብሰባው በአክሲዮን ማኅበሩ ወጪ በተመዘገበ ደብዳቤ ወይም የኢሜይል አድራሻ ወይም በኢሌክትሮኒክ ዘዴ ሊጠራ ይችላል፡፡

18.2 በመጀመሪያ ጥሪ መደበኛ ጠቅላላ ጉባኤ በምልዓተ ጉባኤ አለመሟላት ሲካሄድ ካልቻለ ሁለተኛው ጥሪ የመጀመሪያው የጉባኤ ጥሪ በተፈጸመበት ሁኔታ እና ጊዜ ይጠራል፡፡

18.3 አስቸኳይ ጉባኤ አስፈላጊ ምልዓተ ጉባኤ ባለመሟላቱ ምክንያት ሳይሰበሰብ የተረ እንደሆነ፤ ሁለተኛው ጉባኤ፤ የመጀመሪያው ጉባኤ እንዲካሄድ ከተቀጠረበት ጀምሮ በሚቆጠር አንድ ሳምንት ውስጥ መጠራት አለበት፡፡ ሁለተኛው ጉባኤም ምልዓተ ጉባኤ ሳይሟላ በመቅረቱ ምክንያት ሳይካሄድ የተረ እንደሆነ፤ ሦስተኛው ጉባኤ

ሁለተኛው ጉባኤ እንዲካሄድ ከተቆጠረበት ቀን ጀምሮ በሚታሰብ የአንድ ሳምንት ጊዜ ውስጥ መጠራት አለበት።

18.4 የጥሪ ማስታወቂያው በፖስታ ወይም በኢሌክትሮኒክ ዘዴ ለእያንዳንዱ ባለአክሲዮን የሚተላለፍ ቢሆንም ስብሰባውን በሚጠራው አካል ውሳኔ መሠረት ጥሪው በተጨማሪ በጋዜጣ ሊያረግ ይችላል።

18.5 ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ 18.1 እና 18.4 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ሌላ ማስታወቂያ ለባለአክሲዮኑ የሚተላለፍለት በአስመዘገበው አድራሻ መሠረት እንደአመቺነቱ በመልዕክተኛ፣ በፖስታ፣ በፋክስ፣ በኢሜል፣ በስልክ የጽሑፍ መልዕክት ወይም በሬዲዮ ወይም በጋዜጣ ሊሆን ይችላል።

18.6 ማንኛውም የአክሲዮን ባለሀብት በባለአክሲዮኖች መዝገብ ውስጥ መጻፍ የሚችለው ጠቅላላ ጉባዔው ከሚያረጋገጡት ቀን 3 (ሶስት) የሥራ ቀናት አስተድሞ ነው። ይህ ሁኔታም የጥሪ ማስታወቂያው ላይ ይገለጻል።

አንቀጽ አሥራ ዘጠኝ

ውክልና

19.1 የውክልና ሀንዶች ጠቅላላ ጉባዔ ከሚያረጋገጡት ዕለት ሦስት ቀን አስተድሞ ለአክሲዮን ማኅበሩ ዋና መ/ቤት መቅረብ አለባቸው።

19.2 በጉባዔው ላይ ለመገኘት የሚያስችል የውክልና ይዘት፣ ተሞልተው የሚላኩበት የጊዜ ገደብና ቦታው በዳይሬክተሮች ቦርድ ተወስኖ በጥሪው ማስታወቂያ ላይ መገለጽ አለበት።

19.3 አንድ ባለአክሲዮን የአክሲዮን ማኅበሩ ባለአክሲዮን በሆነ ወይም ባልሆነ ሰው ሊውክል ይችላል።

አንቀጽ ሃያ

የጥቅም ግጭት

20.1 በራሱ ስም ወይም ሌላ ሦስተኛ ወገንን ወክሎ በጉባዔ ላይ የሚገኝ ተሳታፊ አክሲዮን ማኅበሩ ጥቅሞች ጋር የሚጋጭ ጥቅም ያለው ሆኖ በሚገኝበት ጊዜ ተሳታፊው በተረበው ጉዳይ ላይ ድምጽ የመስጠት መብት አይኖረውም።

20.2 የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት የራሳቸውን ኃላፊነትና ግዴታ በሚመለከት ውሳኔ ላይ ድምጽ የመስጠት መብት አይኖራቸውም።

20.3 ምልዓተ-ጉባዔ በሚሰላበት ጊዜ በዚህ እንቀጽ መሠረት ድምዕ የመስጠት መብት የተነሳፈጋቸው አክሲዮኖች ከግምት ውስጥ መግባት አለባቸው።

አንቀጽ 49 አንድ

መደበኛ አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔዎች ለማካሄድ ስለሚያስፈልገው ምልዓተ-ጉባዔ እና ውሳኔ

የሚተላለፍበት ድምጽ

መደበኛ ጠቅላላ ጉባዔ፦

- 21.1 በመደበኛ ጠቅላላ ጉባዔ የመጀመሪያ ጥሪ፣ ድምጽ የመስጠት መብት ከሚሰጡ የአክሲዮን ማኅበሩ አክሲዮኖች ቢያንስ እንደ አራተኛ (1/4) የያዙ ባለአክሲዮኖች ራሳቸው ወይም እንደራሴዎቻቸው መገኘት አለባቸው።
- 21.2 በሁለተኛው ጥሪ የተወከሉት ድምጽ የመስጠት መብት የሚሰጡት አክሲዮኖች ቁጥር የትኛውንም ያህል ቢሆን፣ ጉባዔው ስብሰባውን ለማካሄድና ውሳኔ ለማስተላለፍ ይችላል።
- 21.3 ጉባዔው ላይ ድምጽ ተአትቦዎችን እና ባዶ ድምጽ መስጫ ወረቀቶችን ከግምት ውጭ በማድረግ በመደበኛ ጠቅላላ ጉባዔ ውሳኔዎች የሚጸድቁት በድምጽ ብልጫ ይሆናል።
- 21.4 በጠቅላላ ጉባኤ ላይ ባለአክሲዮኖች በአካል በመገኘት ወይም በኤሌክትሮኒክ ዘዴ ወይም ሁሉም ባለአክሲዮኖች የተስማሙ እንደሆነ ስብሰባ ማድረግ ሳያስፈልግ ለውሳኔ በቀረበ ጉዳይ ላይ ሀሳባቸውን በጽሁፍ ወይም በኤሌክትሮኒክ ዘዴ በመግለጽ ውሳኔ ማስተላለፍ ይችላሉ።

አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔ፦

- 21.5 የአስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ ውሳኔ የፀና የሚሆነው በጉባኤው የተገኙት ድምጽ የመስጠት መብት ያላቸው አክሲዮኖች ከወከሉት ካርታል ሁለት ሶስተኛውን የሚወክሉት ድምጽ ከተደገፈ ነው፤ ለድምጽ ብልጫው አቅጣጠር ስሊት ድምጽ ያልሰጡም ሆነ ድምጽ ያልተጻፈባቸው የድምጽ መስጫ ወረቀቶች ግምት ውስጥ አይገቡም።
- 21.6 አስቸኳይ ጉባኤው የማሕበሩን ዜግነት መለወጥ የሚችለው ድምጽ የመስጠት መብት ያላቸውን ባለአክሲዮኖች ሙሉ ድጋፍ ያገኘ እንደሆነ ነው።

21.7 አስቸኳይ ጉባኤው አንድ ባለአክሲዮን ክፈቃዱ ውጪ በማህበሩ ውስጥ ተጨማሪ መዋዕለ ንዋይ እንዲያፈስ መውሰን አይችልም። በመሆኑም ተጨማሪው ገንዘብ ከማህበሩ መጠባበቂያ ገንዘብ ወይም ሊከፋፈል ከሚችል ትርፍ የሚከፈል ካልሆነ በስተቀር በነባር አክሲዮኖች ላይ የተጻፈውን ዋጋ በመጨመር የሚሰበሩን ዋና ገንዘብ ማሳደግ የሚቻለው የባለአክሲዮኖች ሙሉ ድጋፍ የተገኘ እንደሆነ ነው።

21.8 በዚህ መመሥረቻ ጽሑፍ አንቀጽ 21.6 እና 21.7 የተመለከቱት ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው፤ ምልዐተ ጉባኤው ተሟልቷል የሚባለው በሚከተሉት ሁኔታዎች ነው።

21.8.1 በመጀመሪያ ጥሪ ድምጽ የመስጠት መብት ካላቸው አክሲዮኖች ውስጥ ቢያንስ ከማህበሩ ዋና ገንዘብ አንድ ሶስተኛ (1/3) የሚወክሉ ባለአክሲዮኖች ወደ ወኪሎቻቸው የተገኙ እንደሆኑ።

21.8.2 በሁለተኛው ጥሪ ድምጽ የመስጠት መብት ካላቸው የተፈረሙ አክሲዮኖችን ውስጥ ቢያንስ ከማህበሩ ዋና ገንዘብ አንድ አራተኛ (1/4) የሚወክሉ ባለ አክሲዮኖችን ወደ ወኪሎቻቸው የተገኙ እንደሆኑ።

21.8.3 በሦስተኛው ጥሪ ድምጽ የመስጠት መብት ያላቸው የሚወክሉት ዋና ገንዘብ (ኮፒታል) ግምት ውስት ሳይገባ ባለአክሲዮኖች ወይም ኪሎቻቸው የተገኙ እንደሆነ ነው። የትኛውንም ያህል ቢሆን፤ ጉባኤው ስብሰባውን ለማካሄድና ውሳኔ ለማስተላለፍ ችላል።

አንቀጽ ፶፩ ሁለት
የጠቅላላ ጉባዔ ቃለጉባዔዎች

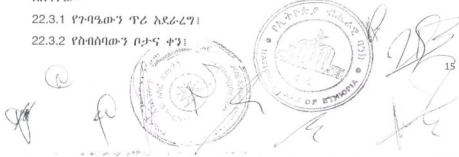
22.1 በጠቅላላ ጉባዔዎች ላይ የሚደረጉ ውይይቶች በቃለ-ጉባዔ መያዝ አለባቸው። ቃለ-ጉባዔዎች በስብሰባው ላይ በተገኙት የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት እና በአክሲዮን ማህበሩ ፀሐፊ ይፈረማሉ።

22.2 ቃለ-ጉባዔ ወደ መዝገብ በትክክል ስለመገልበጡ በአክሲዮን ማህበሩ የዳይሬክተሮች ቦርድ ስብሰባ ወይም በሌሎች ሁለት የቦርድ አባላት መረጋገጥ አለበት።

22.3 የጠቅላላ ጉባዔ ቃለ-ጉባዔዎች በተለይ ከዚህ በታች የመለከቱትን ጉዳዮች መያዝ አለባቸው።

22.3.1 የጉባዔውን ጥሪ አደራረግ፤

22.3.2 የስብሰባውን ቦታና ቀን፤

22.3.3 እጅንዳዎቹን፤

22.3.4 በጉባዔው የተገኙ የቦርድ አባላትን ስም፤

22.3.5 በስብሰባው ላይ የተገኙ አክሲዮኖችን ብዛትና የምልዓተ ጉባዔውን ቁጥር፤

22.3.6 ለጉባዔው የቀረቡትን ሠነዶች፤

22.3.7 የውይይቱን አጭር ማጠቃለያ፤

22.3.8 የተሰጡትን ድምጾች ውጤት እና

22.3.9 ጉባዔው ያሳለፋቸውን ውሳኔዎች።

አንቀጽ ፶ ያህል

የዳይሬክተሮች ቦርድ መሰየም እና የሥራ ዘመን

- 23.1 አክሲዮን ማገበሩ በባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ በሚመረጡ የዳይሬክተሮች ቦርድ ይመራል። በቦርድ አባልነት ሊሾሙ የሚችሉት ዳይሬክተሮች ባለአክሲዮኖች የሆኑ ብቻ ናቸው።
- 23.2 የአክሲዮን ማሰብ ፀሐፊ የቦርዱ ፀሐፊ ሆኖ ያገለግላል።
- 23.3 የዳይሬክተሮች የሥራ ዘመን ሦስት (3) ዓመት ነው። ዳይሬክተሮቹ በየሶስት (3) ዓመቱ ይመረጣሉ።
- 23.4 የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት ለሁለት ተከታታይ የሥራ ዘመን አገልግለው ለሶስተኛ ጊዜ በሚመረጡ ከሆነ ምርጫው በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያ መሰረት የሚፈጸም ይሆናል።
- 23.5 በአንቀጽ 23.3 የተተመጠው እንደተጠበቀ ሆኖ እንደ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል ከስድስት ተከታታይ ዓመታት በላይ በዳይሬክተርነት ማገልገል አይችልም። ሆኖም የዳይሬክተሩ አገልግሎት ካበቃ ከስድስት (6) ዓመታት በኋላ እንደገና መመረጥ ይችላል።
- 23.6 በማገልገል ላይ ያሉት ዳይሬክተሮች ሲለቁና አዲስ ለተመረጡት ዳይሬክተሮች ሥራቸውን ማስተላለፍ የሚችሉት አዲስ ተመራጭ ዳይሬክተሮች በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ተቀባይነት ካገኙ በኋላ ነው።
- 23.7 የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ አዲስ የተመረጡ ዳይሬክተሮችን ሹመት በጽሑፍ እስኪያጸድቅ ድረስ የነባር ዳይሬክተሮች የሥራ ዘመን ሳይቋረጥ ይቀጥላል።

አንቀጽ ፶ ያልፈተ
የቦርድ አባላት ቁጥር

24.1 አክሲዮን ማኅበሩ ዘመኝ (9) የቦርድ አባላት /ዳይሬክተሮች/ ይኖሩታል።

አንቀጽ ፶ ያልፈተ
ለአክሲዮን ማኅበሩ ቅርበት ያላቸው ሰዎች መዝገብ

- 25.1 አክሲዮን ማኅበሩ ቅርበት ያላቸው ሰዎች መዝገብ በንግድ ሕጉ አንቀጽ 311 መሠረት ይይዛል።
- 25.2 ባለአክሲዮኖች እና ሕግ የሚፈቅድላቸው የመንግሥት መሥሪያ ቤት ተወካዮች መዝገቡን በነጻ ለማየት ይችላሉ፤ ባለአክሲዮን ያልሆኑ ሰዎች ለዚህ የተወሰነውን የአገልግሎት ክፍያ በመፈጸም መዝገቡን የማየት መብት አላቸው።

አንቀጽ ፶ ያልፈተ
የዳይሬክተሮች ቦርድ ስልጣንና ተግባር

- 26.1 የዳይሬክተሮች ቦርድ አግባብነት ባላቸው ሕጉች፤ በአክሲዮን ማኅበሩ መመሥረቻ ጽሑፍ እና በባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ ውሳኔዎች የተሰጠ ወይም የሚሰጥ ተግባርና ሥልጣን ይኖረዋል።
- 26.2 በዚህ መመሥረቻ ጽሑፍ ወይም በባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ ውሳኔ መሠረት ለሌላ አካል በሕግ ተለይቶ የተሰጠ ካልሆነ በስተቀር ለአክሲዮን ማኅበሩ የተሰጠ ሥልጣኖች ሁሉ የዳይሬክተሮች ቦርድ ሥልጣኖች ይሆናሉ።
- 26.3 በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 26.1 የተጠቀሰው አጠቃላይ አገላለጽ እንደተጠበቀ ሆኖ የዳይሬክተሮች ቦርድ የሚከተሉት ሥልጣኖች ይኖሩታል።
- 26.3.1 አክሲዮን ማኅበሩ ባወጠው አጠቃላይ እቅድ እና ስትራቴጂዎች መሰረት ስራው እየተከናወነ መሆኑን እና የከባኝያው የስራ አመራሮችም ይህንኑ እያስተገበሩ መሆኑን ይቆጣጠራል።
- 26.3.2 የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ ያስተላለፉትን መመሪያዎችና ውሳኔዎች ተከታትሎ ተግባራዊ ያደርጋል።
- 26.3.3 የአክሲዮን ማኅበሩን ዋና ሥራ አስፈጻሚ መርጦ ይሾማል፤ ያስናብታል፤ የትጥር ሁኔታና ዘመን እንዲሁም ደመወዝና ሌሎች ጥቅማ ጥቅሞችን ይወስናል።

17

- 26.3.4 የዋና ሥራ አስፈፃሚ ምክትል የሆኑ ክፍተኛ ሥራ አስፈፃሚዎች በዋና ሥራ አስፈፃሚ ተመርጠው ሲቀርቡለት ሹመታቸውን ያጸድቃል። የውስጥ ኦዲት ኃላፊና የሪሲክስ ኮምፕሊያንስ ኃላፊዎችን ይመርጣል ሹመታቸውንም ያፀድቃል።
- 26.3.5 የአክሲዮን ማህበሩን ጸሐፊ ቅጥርና ስንብት በዋና ሥራ አስፈፃሚ ሲቀርብለት ያጸድቃል።
- 26.3.6 የአክሲዮን ማኅበሩን ስትራቴጂዎችን፣ ፖሊሲዎችን፣ ሲስተሞችንና ዓመታዊ ዕቅድና በጀት እንዲሁም ድርጅታዊ መዋቅርና የደመወዝ ስኬል /ኦርክ/ በዋና ሥራ አስፈፃሚው ተዘጋጅተው ሲቀርቡለት በአግባቡ አጠኝ ውሳኔ ይሠጣል።
- 26.3.7 የአክሲዮን ማህበሩ ዓላማዎች ግባቸውን እንዲመቱ አስፈላጊ የሆኑ እርምጃዎችን ይወስዳል።
- 26.3.8 የኢትዮጵያ ንግድ ሕግና የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያዎች በሚጠይቁት መሠረት የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤ ያዘጋጃል፣ ይጠራል፣ ያካሂዳል።
- 26.3.9 ለባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤ የዓመቱን የሥራ ክንውን ሪፖርት ከሂሳብ መግለጫዎች ጋር ያቀርባል።
- 26.3.10 የሃብትና ዕዳ ሚዛን የትርፍና የክላራ ሂሳብ መግለጫና የዳይሬክተሮች ሪፖርትን ለውጭ ኦዲተር/ሮች አስቀድሞ ይሰጣል፣ ያቀርባል።
- 26.3.11 ከኢትዮጵያ ውጭ ስለሚከፈቱ ቅርንጫፎች ውሳኔ ይሰጣል።
- 26.3.12 በዋና ሥራ አስፈፃሚው የሚቀርቡለትን የኢንቨስትመንትና የቋሚ ንብረት ግዥ ጥያቄዎች ያጸድቃል።
- 26.3.13 አስፈላጊ መስሎ የሚታየውን ማናቸውንም ምክረ ሃሳቦች ለባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤ ያቀርባል።
- 26.3.14 አስፈላጊ በሚሆንበት ጊዜ ተለይተው ለሚታወቁ ጉዳዮች ብቻ የዳይሬክተሮች ቦርድ ለቦርዱ ሰብሳቢ እና/ወይም ለዋና ሥራ አስፈፃሚ የውክልና ሥልጣን ሊሰጥ ይችላል።
- 26.3.15 የዳይሬክተሮች ቦርድ ከላይ ከተጠቀሱት ስልጣኖች በተጨማሪ የማይንቀሳቀሱ ወይም የሚንቀሳቀሱ ንብረቶችን የመግዛት፣ የመሸጥ እና የመለወጥ ጉዳዮች ላይ መወሰን ሥልጣን አለው። ቦርዱ በጉዳዮቹ ላይ ከወሰነ በኋላ ይህን ሥልጣንን በቃለ-ጉባኤ ለዋና ሥራ አስፈፃሚ ሊያስተላልፍ ይችላል።

- 26.3.16 የዳይሬክተሮች ቦርድ የአክሲዮን ማኅበሩን የሚንቀሳቀሱና የማይንቀሳቀሱ ቋሚ ንብረቶች በዋስትና በማስያዝ ለአክሲዮን ማኅበሩ ጥቅም ብድር መበደር ይችላል። ቦርዱ በጉዳዮቹ ላይ ከወሰነ በኋላ ይህን ሥልጣኑን በቃለ-ጉባዔ ለዋና ሥራ አስፈጻሚ ሊያስተላልፍ ይችላል።
- 26.3.17 የዳይሬክተሮች ቦርድ ሊሰበሰቡ የማይችሉ ብድሮችንና ሌሎች ተሰብሳቢ ክፍያዎችን መሠረታዊ የሂሳብ አያያዝ መርሆዎችን በመከተል ከሂሳብ መዝገብ ላይ ሊሰርዝ ይችላል። እንዲሁም አገልግሎት መስጠት የማይችሉትን ቋሚ ንብረቶች ማስወገድ ወይም ከመዝገብ ላይ መሰረዝ ይችላል። ቦርዱ ይህን ሥልጣኑን በቃለ-ጉባዔ ለዋና ሥራ አስፈጻሚ ሊያስተላልፍ ይችላል።
- 26.3.18 ቦርዱ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክን በማሳወቅ በሚያገኘው ፍቃድ መሰረት የአክሲዮን ማኅበሩን የአክሲዮኖች ግዢ እና ሽያጭ አገልግሎቶች እና ሌሎች የገንዘብ ሠነዶችን በካፒታል ገበያ ላይ አገልግሎት መስጠትን እንዲሁም በካፒታል ገበያ ላይ ያሉ ሌሎች ተሳትፎዎችን ይወስናል።

አንቀጽ ፶ ያለ ቦታ

የዳይሬክተሮች ቦርድ ሰብሳቢ፣ ምክትል ሰብሳቢ፣ የሰብሳቢ ቦታ፣ አጠራር እና የአሰራር ደንብ

- 27.1 የዳይሬክተሮች ቦርድ ሰብሳቢ እና ም/ሰብሳቢ በዳይሬክተሮች ቦርድ ይመረጣሉ።
- 27.2 ሰብሳቢው የቦርድ ስብሰባ የመጥራት ሥልጣን ይኖረዋል። የዳይሬክተሮች ቦርድ በአክሲዮን ማኅበሩ ዋና ጽ/ቤት ወይም ሰብሳቢው በሚመርጠው በሌላ ቦታ ቢያንስ በወር አንድ (1) ጊዜ ይሰበሰባል። ከዚህም ሌላ የአክሲዮን ማኅበሩ ተግባራዊ እንትስቃሴ በሚያስፈልገው መጠን ተጨማሪ ስብሰባዎች ሊያካሄድ ይችላል።
- 27.3 የዳይሬክተሮች ቦርድ ሰብሳቢ በማይኖርበት ጊዜ ምክትል ሰብሳቢው የቦርድ ስብሰባዎችን ሁሉ በሰብሳቢነት ያካሂዳል። ነገር ግን ሁሉም በማይኖሩበት ጊዜ በስብሰባው በሚለየም ማናቸውም የቦርድ አባል/ዳይሬክተር ይመራል።
- 27.4 የዳይሬክተሮች ቦርድ የአክሲዮን ማኅበሩን መመሥረቻ ጽሑፍና የንግድ ሕጉን መሠረት በማድረግ የራሱን የአሠራር ሥነ-ሥርዓት ደንብ ማዘጋጀት ይችላል።

አንቀጽ ፶ ደ ከምንት

የዳይሬክተሮች ቦርድ ውሳኔ

- 28.1 ከጠቅላላው የዳይሬክተሮች ቁጥር 51% (ሃምሳ አንድ በመቶ) የሚሆኑት በስብሰባው ላይ በራሳቸው ወይም በወኪላቸው ወይም በኢሌክትሮኒክስ ዘዴ ካልተገኙ በስተቀር የዳይሬክተሮች ቦርድ ውሳኔ ማሳለፍ አይችልም፡፡ ውሳኔ የሚተላለፈው በድምጽ ብልጫ ነው፡፡ ማንኛውም ዳይሬክተር ወይም ተወካይ ድምጽ የመስጠት መብት ይኖረዋል፡፡ ድምጽ አኩል ለአኩል በሚከፈልበት ጊዜ የቦርዱ ስብሰባ የደገፈው ሀሳብ ተቀባይነት ይኖረዋል፡፡
- 28.2 በቦርድ ስብሰባ ለመገኘት የማይችል ዳይሬክተር የሚወከለው በሌላ ዳይሬክተር ብቻ ይሆናል፡፡ አንድ ዳይሬክተር ሊወከል የሚችለው አንድ ሌላ ዳይሬክተርን ብቻ ነው፡፡
- 28.3 የቦርድ ውሳኔዎች በቃለ-ጉባዔ ተይዘው በስብሰባው ላይ በተገኙ ዳይሬክተሮች እና በማኅበሩ ጸሐፊ ይፈረማሉ፡፡ ቃለ-ጉባዔዎች በመዝገብ ይተመጣሉ፡፡
- 28.4 የዳይሬክተሮች ቦርድ ስብሰባን በኢሌክትሮኒክስ ዘዴ ለማድረግ ይቻላል፡፡
- 28.5 የዳይሬክተሮች ቦርድ ውሳኔዎችን በሚሰጥበት ጊዜ አስፈላጊ ሆኖ ካገኘው ባለሞያዎችን ሊያማክር ይችላል፡፡
- 28.6 አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ሊጠየቅ በዳይሬክተሮች ቦርድ የፀደቀው ማንኛውም የውሳኔ ቅጂዎች በስብሰባው እና በማኅበሩ ጸሐፊ እየተረጋገጠ መፈረም አለባቸው፡፡

አንቀጽ ፶ ደ ዘጠኝ

ዳይሬክተሮችን ስለመተካት

- 29.1 የዚህ መመሥረቻ ጽሑፍ አንቀጽ 23.1 ድንጋጌ ቢኖርም፣ በሃሳብ ዘመኑ ውስጥ አንድ ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ዳይሬክተሮች በአንቀጽ 29.3 ላይ በተመለከቱት እና በማናቸውም ምክንያቶች ከቦርድ አባልነት የለቀቁ ወይም የተገለሉ እንደሆነ ያሉት ዳይሬክተሮች ለቀሪው የሹመት ጊዜ የሚተኩ ሌሎች ዳይሬክተሮችን አግባብነት ባላቸው ሕጎች መሠረት መሰየም ይችላሉ፡፡
- 29.2 የቦርድ አባላት በማናቸውም ጊዜ ቁጥራቸው ከ50% በታች የተነሰ እንደሆነ የተሩት አባላት የጉደለትን ለማሻም አባላቱ ከጉደለት ጊዜ ጀምሮ በሰላሳ (30) ቀናት ውስጥ ጠቅላላ ጉባዔውን መጥራት አለባቸው፤ በጉደለት አባላት ምትክ ሹመት እስኪደረግ ድረስ የተሩት አባላት እክሲዮን ማኅበሩን ያስተዳድራሉ፡፡

29.3 በሚከተሉት ምክንያቶች አንድ ዳይሬክተር ከቦርድ አባልነቱ ሊገለል ይችላል፡-

29.3.1 ዳይሬክተሩ በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ከሆነ ሲከሰር ወይም ፅዳውን መክፈል ሲላነው ወይም በፅዳው ምክንያት ሲሞህድ፤

29.3.2 የአዕምሮ ተውስ ሲደርስበት፤

29.3.3 በወንጀል ተከሶ ሲፈረድበት፤

29.3.4 ዳይሬክተሩ እያወቀ ከአክሲዮን ማኅበሩ ጋር የጥቅም ግጭት የሚፈጥሩ ተግባራት ላይ ሲሰማራ፤

29.3.5 ዳይሬክተሩ የአክሲዮን ማኅበሩን ጥቅም ለማስጠበቅ እርምጃ መውሰድ ሲላነው፤

አንቀጽ ሰላሳ

አክሲዮኖችን በዋስትና ስለማስቀመጥ

30.1. ዳይሬክተሮች ኃላፊነታቸውንና ተግባራቸውን በትክክልና በሚገባ ለመወጣታቸው ዋስትና ይሆን ዘንድ እያንዳንዳቸው ሃያ አምስት ሺህ (25,000.00) የተክፈለ ዋጋ ያላቸው አክሲዮኖች ወይም የብር ሃያ አምስት ሺህ (25,000.00) የመልካም ስራ አፈጻጸም ዋስትና ማስያዝ አለባቸው።

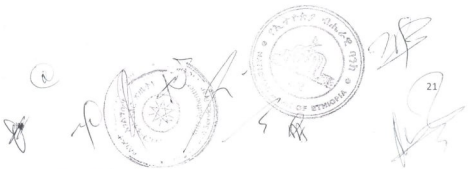
30.2. ዳይሬክተሮቹ ዳይሬክተርነታቸውን ካልለቁና አክሲዮን ማኅበሩ በኃላፊነታቸው የሚፈለግባቸው ምንም ነገር አለመኖሩ ካልተረጋገጠ በስተቀር ዋስትናቸው አይወርድም።

30.3. አክሲዮን ማኅበሩ ለቦርድ አባላቱ የሙያ ዋስትና ኢንሹራንስ ሊገባላቸው ይችላል።

አንቀጽ ሰላሳ አንድ

የማሕበሩ ዋና ሥራ አስፈጻሚ

31.1 አክሲዮን ማኅበሩ በዳይሬክተሮች ቦርድ የሚሾም ዋና ሥራ አስፈጻሚ ይኖረዋል። የዋና ሥራ አስፈጻሚው ተጠሪነት ለቦርድ ሆኖ፤ ደመወዙና ጥቅማ ጥቅሙም በቦርዱ ይወሰናል።

አንቀጽ ሰላሳ ሁለት
የዋና ሥራ አስፈፃሚ ሥልጣንና ተግባር

- 32.1 የአክሲዮን ማኅበሩን ጠቅላላ የዕለት ተዕለት ሥራ ይመራል፤ ይቆጣጠራል። የአክሲዮን ማህበሩ ዋና ሥራ አስፈፃሚና ክፍተኛ ተጠሪ በመሆን የአክሲዮን ማህበሩን አስተዳደር በበላይነት ለመምራት አጠቃላይ ሥልጣንና ኃላፊነት ተሰጥቶታል።
- 32.2 ከሦስተኛ ወገኖች ጋር በሚደረግ ግንኙነት አክሲዮን ማኅበሩን ይወክላል።
- 32.3 አግባብነት ባላቸው ሕጎች ለአክሲዮን ማኅበሩ ዋና ሥራ አስፈፃሚ የተሰጠው ሥልጣን፣ ተግባር፣ ኃላፊነትና ተጠያቂነት እንደተጠበቀ ሆኖ ዋና ሥራ አስፈፃሚው የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖራታል።
- 32.3.1 በዚህ መመሥረቻ ጽሑፍ የተመለከቱትን ዓላማዎች ከግብ ለማድረስ በአክሲዮን ማኅበሩ ስም እና አክሲዮን ማኅበሩን ወክሎ ይሠራል።
- 32.3.2 በዓለም አቀፍ እና በሀገር ውስጥ በሚያካሂዳቸው ሥራዎች ምክንያት አክሲዮን ማኅበሩን በሦስተኛ ወገኖች፣ በመንግሥት፣ በግል ድርጅቶችና በሌሎች የገንዘብ ተቋማት ዘንድ ይወክላል።
- 32.3.3 ቦርዱን በማስፈቀድ የባንኩን የሚንተሳተስና የማይንተሳተሱ ንብረቶችን በዋስትና በማስያዝ ብድር ይጠይቃል፤ ይበደራል፤ ለታሰመለት ሥራ ይውላል።
- 32.3.4 በአክሲዮን ማኅበሩ ስም በማንኛውም ባንክና በማንኛውም ሕግ በፈቀደላቸው ሌሎች የፋይናንስ ተቋማት ሂሳብ ይክፍታል፤ ያንተሳትላል፤ ይዘጋል።
- 32.3.5 ለአክሲዮን ማኅበሩ ሥራ እንቅስቃሴ ከሚያስፈልገው በላይ ያለን ገንዘብ የቦርድ ፈቃድ ሳያስፈልገው በባንክ የጊዜ ገደብ ተተማጭ ወይም ተመሳሳይነት ባለው መስክ እንሸከት ለማድረግ ይችላል።
- 32.3.6 የአክሲዮን ማኅበሩ ባለድርሻ በሆነባቸው እና በሚሆንባቸው ተቋማት ውስጥ በመመሥረቻ ዕሉፍ ላይ ይፈርማል፤ በጠቅላላ ጉባኤዎች ላይ በመገኘት በአክሲዮን ማኅበሩ ስም ድምፅ ይሠጣል፤ በቃለ-ጉባኤዎቹም ላይ ይፈርማል።

    22

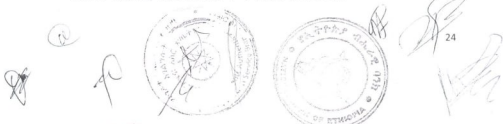
- 32.3.7 እንደአስፈላጊነቱ በአክሲዮን ማገበሩ ስም የሚንተሳተሱ የማይንተሳተሱ ንብረቶችን ይከራያል፤ የአክሲዮን ማገበሩን ተንቀሳቃሽም ሆነ የማይንተሳተሉ ንብረት ያከራያል፤ አክሲዮን ማገበሩን በመወከል የከራይ ውሎችን ወይም ስምምነቶችን ይፈርማል።
- 32.3.8 በቦርዱ ውሳኔ መሰረት በአክሲዮን ማገበሩ ስም የሚንተሳተስም ሆነ የማይንተሳተስ ንብረት ይገዛል፤ ይሸጣል፤ ያስተላልፋል።
- 32.3.9 ከኢንሹራንስ ካሣ ክፍያ ጋር በተያያዘ የሚረከባቸውን ማናቸውንም ጉዳት የደረሰባቸው ንብረቶችን ይሸጣል፤ ይለውጣል በውክልና ያስተላልፋል፤ ያስወግዳል።
- 32.3.10 የአክሲዮን ማህበሩን የሥራ ዕትድና በጀት፣ የረዥም ጊዜ ስትራቴጂና ፖሊሲዎች አዘጋጅቶ ለቦርድ ያቀርባል፤ ሲወሰንም ተግባራዊ ያደርጋል፤
- 32.3.11 ቦርድ ባወቃቸው ፖሊሲዎች መሠረት የሥራ መመሪያ፣ ፕሮሲዩር፣ ጋዴድላይን እና ሌሎች የአሰራር ሥነ-ሥርዓቶችን ይዘረጋል፤ መቆጣጠሪያ ሠነዶች ያዘጋጃል፤ ያጸድቃል፤ ተግባራዊነታቸውን ይከታተላል፤
- 32.3.12 የሥራ ድርሻን ኃላፊነት፣ ሥልጣን የሥራ ክፍላል የሚያሳይ የአክሲዮን ማህበሩን ድርጅታዊ መዋቅር /የኦርጋናይዜሽንና ስትራቴጂ/ አዘጋጅቶ ለቦርድ ያቀርባል፤ ሲጸድቅም ተግባራዊ ያደርጋል፤
- 32.3.13 የዋና ሥራ አስፈጻሚ ምክትል የሆኑ ክውስጥ አዲት እና ረስዞ፣ ከምፕሊያንስ ኃላፊዎች ውጪ ያሉ ክፍተኛ ሥራ አስፈጻሚዎች /ሲባር አክሲዮኒቶች/ ይመርጣል፤ ለቦርድ በማትረብ ሹመታቸውን ያጸድቃል፤
- 32.3.14 የአክሲዮን ማህበሩን የሂሳብ አያያዝ በሚመለከት አመራር ይሰጣል፤ ሥርዓት ይዘረጋል፤ ተገቢውን ቁጥጥር ያደርጋል፤
- 32.3.15 የአክሲዮን ማህበሩን የዕለት ተዕለት ሥራ ለማከናወን መደበኛ የማኔጅመንት ስብሰባዎችን ያደርጋል፤
- 32.3.16 በሌሎች በዚህ መመሥረቻ ጽሑፍና በባለአክሲዮኖች ጉባዔ በሚወሰነው መሠረት የተፈቀደለትን የመጠባበቂያ ሂሳብ እና ሌሎች የመጠባበቂያ ሂሳቦችን ያቋቁማል፤ ያስተዳድራል፤

- 32.3.17 በዚህ መመሥረቻ ጽሑፍና በዳይሬክተሮች ቦርድ ውሳኔ መሠረት የተሰጡትን ሥልጣኖች ለአክሲዮን ማኅበሩ የሥራ ኃላፊዎችና ሠራተኞች በውክልና ሊሰጥ ይችላል፤
- 32.3.18 የአክሲዮን ማኅበሩን ጥቅም ለመጠበቅ ነገረፈጅ ለመቅጠር/ለመወከል፣ ጠበቃ ለማቆም/ለመወከል፣ ሌሎች ወኪሎች ለመሾም እንዲሁም ሌሎች ባለሞያዎች ለመቅጠርና ለማሳናበት ሥልጣን ይኖረዋል፤
- 32.3.19 የዓዋቅ፣ ቼኮችን፣ የምንዛሪ ሠነዶችን፣ የተስፋ ሠነዶችንና ሌሎች የማይተላለፉ ሠነዶችን ይፈርማል፣ ያጸድቃል፣ ትናሽ ያደርጋል፤
- 32.3.20 አክሲዮን ማኅበሩን ከክላራ፣ ከጥፋት፣ ከድንገተኛ አደጋና ከማናቸውም ዓይነት ዕዳ ለመጠበቅ የሚያስችል የመድን ዋስትና ከታወቀ የመድን ኩባንያ ወይም ሰው ጋር ይዋዋላል፤
- 32.3.21 የባንክ የጊዜ ገደብ ተቀማጭን ሳይጨምር በዳይሬክተሮች ቦርድ ትድሚያ ውሳኔ አክሲዮን ማኅበሩ ዓላማዎች ሳይወጣ በሥራ ላይ ያልዋለውን ገንዘብ እንሸከት ያደርጋል ወይም በአትራፊ ሥራ ላይ ያውላል፤
- 32.3.22 ዋና ሥራ አስፈጻሚው በቦርድ ከሚሰየሙት ኃላፊዎች በስተቀር በሕግ አግባብ ሠራተኛ የመቅጠር፣ የማሳደግ፣ ከደረጃ ዝቅ የማድረግና የማሳናበት ሥልጣን አለው፤
- 32.3.23 የአክሲዮን ማኅበሩን ዓመታዊና ሌሎች መደበኛ የሥራ ክንውን ሪፖርቶች ወቅቱን ጠብቆ ለቦርዱና ለሚመለከታቸው ሁሉ ያቀርባል፤
- 32.3.24 በዚህ መመሥረቻ ጽሑፍ ውስጥ መደረግ ስለሚያስፈልጋቸው ማናቸውም ማሻሻያዎች ለዳይሬክተሮች ቦርድ ሃሳብ ያቀርባል፤
- 32.3.25 ለአክሲዮን ማኅበሩ የዕለት ክፍለት ሥራ አስፈላጊ የሆኑ ሕጋዊ ወጪዎችና ክፍያችን ይፈትዳል፤ ይፈጽማል፤
- 32.3.26 በቦርዱ ሰብሳቢ ሊጠየቅ ከማኅበሩ ጸሐፊ ጋር በመተባበር የቦርዱን ረቂቅ የሰብሳቢ እጅንዳ ያዘጋጃል፤
- 32.3.27 ከቦርዱ ሰብሳቢ ጋር በመመስከር እና ከማኅበሩ ጸሐፊ ጋር በመተጋገዝ የቦርድ ስብሰባዎችን ዝግጅት ያስተባብራል፤
- 32.4 በዚህ መመሥረቻ ጽሑፍ ያልተጠቀሱ ነገር ግን ለአክሲዮን ማኅበሩ ዓላማዎች መሳካት አስፈላጊ የሆኑትን ሌሎች ተግባሮች ያከናውናል።

24

32.5 እንደየሁኔታው በዳይሬክተሮች ቦርድ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፤ የቦርዱንም ውሳኔዎች ያስፈፅማል።

አንቀጽ ሰላሳ ሶስት

የውጭ ኦዲተር/ሮች ስያሜ፤ ኃላፊነትና ተግባር

- 33.1 የአክሲዮን ማኅበሩ የውጭ ኦዲተር/ሮች በባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ ይሰየማል።
- 33.2 የውጭ ኦዲተር/ሮች የሥራ ዘመን የሦስት (3) ተከታታይ ዓመታት የሚሰጥ ዘመን ይሆናል።
- 33.3 የአክሲዮን ማኅበሩ የውጭ ኦዲተር/ሮች ተግባርና ኃላፊነት በንግድ ሕግ፣ በመድን ሥራ አዋጅ፣ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በሚያወጣቸው መመሪያዎች መሠረት ይፈፀማል።
- 33.4 የውጭ ኦዲተር/ሮች ስለሚሰጡ ሪፖርት አተራረብ፣ የሐብትና ዕዳ ሚዛን፣ የትርፍና ኪሣራ መግለጫ የንብረትና የሚሰጡ መዝግብት እንዲሁም ሌሎች የፋይናንስ ሰነዶችን ትክክለኛነት መሠረታዊ የሚሰጡ መርሆዎች እና አግባብነት ባላቸው ሕጎች መሠረት የመመርመርና የማረጋገጥ ኃላፊነት አለበት።
- 33.5 የውጭ ኦዲተር/ሮች ሪፖርት ከአክሲዮን ማኅበሩ የበጀት ዓመት ማብቂያ በኋላ አግባብነት ባላቸው ሕጎች ላይ በተደነገገው መሠረት ለሚመለከቱት የመንግሥት አካላት ይሰጣል።

አንቀጽ ሰላሳ አራት

የማኅበሩ ጸሐፊ ሹመት፤ ሥልጣንና ተግባር

- 33.4 የማኅበሩ ጸሐፊ በዋና ሥራ አስፈጻሚው አቅራቢነት በዳይሬክተሮች ቦርድ ይሾማል። ተጠሪነቱ ለዋና ሥራ አስፈጻሚ ይሆናል።
- 33.2 የማኅበሩ ጸሐፊ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፦
- 33.2.1 የአክሲዮን ማኅበሩን መረጃዎችና መዝግብት የማይራጁትና የመያዝ፤
- 33.2.2 ለሚመለከተው አካል ሪፖርቶችንና ሌሎች አስፈላጊ መረጃዎችን በጥቅፍ የመስጠት፤
- 33.2.3 ለባለአክሲዮኖችና ለሦስተኛ ወገኖች መረጃ የመስጠት፤
- 33.2.4 የባለአክሲዮኖችና የቦርድ አባላትን ስብሰባዎች የማዘጋጀት፤

Handwritten signatures and official stamps are present at the bottom of the page. One circular stamp contains the text "የኢትዮጵያ ጥቅም" (For the benefit of Ethiopia) and "የፌዴራል ደረጃ" (Federal Level). Another circular stamp contains the text "የኢትዮጵያ ጥቅም" and "የፌዴራል ደረጃ". The number 25 is visible on the right side of the page.

33.2.5 ቃለ-ጉባኤዎችን ማዘጋጀትና አደራጅቶ የመያዝ፤ እና

33.2.6 በዋና ሥራ አስፈጻሚው እና በዚህ የመመሥረቻ ጽሑፍ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት የማከናወን።

ምዕራፍ አራት

ስለአክሲዩን ማኅበሩ ሂሳብ አያያዝና ተዛማጅ ተግባራት

አንቀጽ ሰላሳ አምስት

ጠቅላላ ድንጋጌዎች

አግባብነት ባላቸው ሕጎች እና በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ ውስጥ ስለሂሳብና መዝገብ አያያዝ የተደነገጉት ለአክሲዩን ማኅበሩ ሂሳብ አያያዝና አመዘጋገብ ተፈጻሚ ይሆናሉ።

አንቀጽ ሰላሳ ስድስት

የፋይናንስ መዝገቦችና መረጃዎች

36.1 አግባብነት ባላቸው ሕጎች መሠረት የአክሲዩን ማኅበሩን የሥራ እንቅስቃሴ እና ያለውን የገንዘብ አቋም በግልጽና በትክክል የሚያስረዱ መዝገቦች በአግባቡ መያዝ አለባቸው።

36.2 አክሲዩን ማኅበሩ ተጥሎ የተመለከቱት ዑኔታዎች ሲያጋጥሙት ዝርዝር ጉዳዩን ወዲያውኑ ለኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ማሳወቅ አለበት።

36.2.1 ለመድን ገቢዎች ወይም ለሌሎች መድን ሰጪዎች/አበዳሪዎች ግዴታውን ለመፈፀም ለመወጣት ያልቻለ ከሆነ፤

36.2.2 ለመድን ገቢዎች ወይም ሌሎች መድን ሰጪዎች/ አበዳሪዎች የሚያደርገውን ክፍያ ለማቋረጥ የተገደ ሲሆን፤

አንቀጽ ሰላሳ ሰባት

የማኅበሩ የሂሳብ ዓመትና ሪፖርት

37.1 የአክሲዩን ማኅበሩ የሂሳብ ዓመት እ.ኤ.አ ከሐምሌ 1 ቀን ጀምሮ በሚተገለጸው ዘመን ሰኔ 30 ያበቃል።

37.2 የዳይሬክተሮች ቦርድ በአያንዳንዱ የሂሳብ ዘመን ማብቂያ ላይ በዋና ሥራ አስፈጻሚ የሚተርበለትን ሪፖርት መሻሻ በማድረግ የአክሲዩን ማኅበሩን አጠቃላይ ሪፖርት አዘጋጅቶ ለባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ ያቀርባል።

37.3 ሪፖርቱ ስለአክሲዮን ማግበሩ ትርፍና ኪሳራ እንዲሁም ስለዳይሬክተሮችና ስለአዲተሮች ክፍያ ዝርዝር መረጃ እንዲሁም ስለመጠባበቂያ ገንዘብ ምደባና ስለዘመኑ የትርፍ ድርሻ አመዳደብ ሃሳቦችን ያቀፈ ሆኖ መገኘት አለበት።

አንቀጽ ሰላሳ ስምንት

የሂሳብ ሠነዶችን እና ሪፖርቶችን ስለመስጠት

በንግድ ሕጉ አንቀጽ 427 መሠረት የአክሲዮን ማግበሩ የንብረት ዝርዝር (Inventory)፣ የሀብት እና ዕዳ ሚዛን፣ የትርፍና የኪሳራ መግለጫ እንዲሁም የዳይሬክተሮች ዐርድ ሪፖርት የዓመታዊ ጠቅላላ ጉባዔ ጥሪ ከመደረጉ በያንስ አርባ (40) ቀናት አስተድሞ ለአዲተር/ሮች እና ለሚመለከታቸው የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች መላክ አለበት።

አንቀጽ ሰላሳ ዘጠኝ

በጥሬ ገንዘብ ሰለሚያዙ ሂሳቦችና የመጠባበቂያ ገንዘብ

39.1 አክሲዮን ማግበሩ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በየጊዜው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት የሙቶኛ ስሌት መጠን ጥሬ ገንዘብ እና ጥሬ-ገንዘብ አክል የሆኑ ሠነዶችን /ሊክይድ አሲት/ ይይዛል።

አንቀጽ አርባ

በቸልተኝነት ወይም እምነት ማጉደል ምክንያት ለሚደርሱ ኪሣራዎች

የሚሸፈኑባቸው መጠባበቂያዎች

40.1 አክሲዮን ማግበሩ በማናቸውም የወንጀል ድርጊት፣ ቸልተኝነት ወይም እምነት ማጉደል ምክንያት በአክሲዮን ማግበሩ ላይ ለሚደርስ ኪሣራ መሸፈኛ የሚሆን መጠባበቂያ ገንዘብ በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ አስተያየት ይበቃል ተብሎ የሚታመንበትን መጠን ሂሳብ ሊይዝ ይችላል።

40.2 ከአንደዚህ ዓይነት ኪሣራ ራሱን ለመጠበቅ አክሲዮን ማግበሩ ተገቢ ፈቃድ ካለው ዕውቅ የመድን ድርጅት ዘንድ የመድን ዋስትና ሊገባ ይችላል።

አንቀጽ አርባ አንድ

ሌሎች የመጠባበቂያ ሂሳቦች

- 41.1 አክሲዮን ማግበሩ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በመመሪያ የሚጠይቀውን በማሟላት ቀጥሎ የተመለከቱትን ወጪዎች የሚሸፍኑ የመጠባበቂያ ሂሳቦች ሊይዝ ይችላል።
- 41.1.1 የንብረት እርጅና ቅናሽ እና የተጠራቀመ የእርጅና ቅናሽ፤
- 41.1.2 በየዓመቱ ለተጠራቀመ ኪሳራዎች መሸፈኛ፤
- 41.1.3 በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በሚወጡ መመሪያዎች መሠረት ተፈላጊ ለሆኑ ጉዳዮች ወዳጅ የሚሆን ሌላ መጠባበቂያ ሂሳብ መያዝ አለበት።

አንቀጽ አርባ ሁለት

የትርፍ ድርሻ አመዳደብና አከፋፈል

- 42.1 በንግድ ሕጉ ከአንቀጽ 432 እስከ አንቀጽ 439 የተደነገጉት እና በዚህ መመሥረቻ ጽሑፍ አንቀጽ 39 ላይ የተቀመጠው እንደተጠበቁ ሆኖ የትርፍ ክፍፍሉ የዳይሬክተሮች ቦርድ በሚያቀርበው ሃሳብ መሠረት፤ የአክሲዮን ማግበሩ ኦዲተር/ሮች ከመረመሩትና የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ ካጸደቀው በኋላ ከተጣራ ትርፍ ላይ ታክስ፤ ሕጋዊ የመጠባበቂያ ገንዘብ፤ በባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ የተፈቀዱ ሌሎች የመጠባበቂያ ገንዘቦች፤ ያለፉት ኪሳራዎች እና ሌሎች ተቀናሾች ከተቀነሱ በኋላ በአንድ ጊዜ ክፍያ ተፈጻሚ ይሆናል።
- 42.2 ትርፍ ለባለአክሲዮኖች በሚከፋፈልበት ጊዜ የሚከተሉት ሁለት ነገሮች ግምት ውስጥ መግባት አለባቸው፡-
- 42.2.1 ከተከፈለው ጠቅላላ ካፒታል ውስጥ እያንዳንዱ ባለአክሲዮን ያለው የተከፈለ ካፒታል መጠን፤
- 42.2.2 በበጀት ዓመቱ ውስጥ የአክሲዮኖች ዋጋ በሙሉ ወይም በከፊል ተክፍሎ በአክሲዮን ማግበሩ እጅ የቆየበት ጊዜ ናቸው።
- 42.3 የትርፍ ድርሻ የሚከፈልበት ቀንና ሁኔታ በባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባዔ ይወሰናል።

አንቀጽ አርባ ሶስት

ካፒታል በሚቀነስበት ጊዜ የሚደረግ የትርፍ ክፍፍል ዕገዳ

የአክሲዮን ማኅበሩ ዋና ካፒታልና መጠባበቂያ ሂሳብ ከሚገባው በታች በሚቀንስበት ጊዜ ጉድሰቱን ለማስወገድ የሚቻለበት እርምጃ በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ውሳኔ መሠረት ከሚደረገው የገንዘብ ማዘዋወር በስተቀር፣ በዋናው ካፒታል ላይ የታየው ቅናሽ በሕጉ መሠረት ሙሉ በሙሉ እስኪተካ ድረስ አክሲዮን ማኅበሩ በማናቸውም ጊዜ ትርፉን አያላውቅም ወይም አያከፋፍልም ወይም ከትርፍ ላይ ምንም ዓይነት የገንዘብ ዝውውር አይፈፅምም፡፡

አንቀጽ አርባ አራት

ስለምዝገባና ሪፖርቶችን ይፋ ስለማድረግ

44.1 በዚህ የመመሥረቻ ጽሑፍ ላይ የሚደረገው ማናቸውም ማሻሻያ በባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤ ከጸደቀ በኋላ አግባብ ባለው ሕግ በተደነገገው መሠረት ይመዘገባል፡፡

44.2 አክሲዮን ማኅበሩ በውጭ ኦዲተር/ሮች የተረጋገጠ የሒሳብ ቅጽ ሚዛን፣ የትርፍና ኪሳራ መግለጫ በኢትዮጵያ ውስጥ በሚሰራጩ ጋዜጣ እንዲታተም ይደረጋል፡፡

ምዕራፍ አምስት

ስለአክሲዮን ማኅበሩ መፍረስ እና ሂሳብ ስለማጣራት

አንቀጽ አርባ አምስት

የአክሲዮን ማኅበሩን ለማፍረስ የሚያበቁ ምክንያቶች እና አግባብነት ያላቸው ሥነ-ሥርዓቶች
የአክሲዮን ማኅበሩ መፍረስና ሒሳብ ማጣራት በሚመለከት አግባብነት ባላቸው ሕጎች መሠረት ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

ምዕራፍ ስድስት

ሌሎች ድንጋጌዎች

አንቀጽ አርባ ስድስት

አክሲዮን ማኅበሩ በሥራ የሚቆይበት ጊዜ

አክሲዮን ማኅበሩ የተቋቋመው ላልተወሰነ ጊዜ ነው፡፡

አንቀጽ አርባ ሰባት

ልዩ ልዩ ጉዳዮች

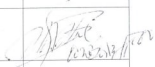
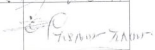
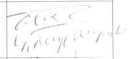
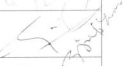
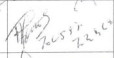
- 47.1 በሥራ ላይ የነበረው የአክሲዮን ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ የተሻረ ሲሆን፤ በሥራ ላይ የነበረው የአክሲዮን ማኅበሩ የመመሥረቻ ዕሉፍም በዚህ መመሥረቻ ዕሉፍ ተሻሽሏል።
- 47.2 ይህ የመመሥረቻ ጽሑፍ፤ በማናቸውም ጊዜ በባለአክሲዮኖች አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔ ሊሻሻል ይችላል።
- 47.3 በዚህ መመሥረቻ ጽሑፍና አግባብነት ባላቸው አስገዳጅ ሕጎች መነሻ መቃረን ሲኖር አግባብነት ያላቸው ሕጎች ተፈጻሚ ይሆናሉ። በዚህ መመሥረቻ ጽሑፍ ውስጥ ባልተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ በንግድ ሕጉና በሌሎች አግባብነት ባላቸው ሕጎች የተደነገጉትን በመከተል ይተገበራል።

ይህ መመሥረቻ ጽሑፍ በባለአክሲዮኖች አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባዔ ከጸደቀ በኋላ በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ተቀባይነት ሲያገኝ እና በሚመለከተው አካል ሲመዘገብ ከተመዘገበበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል።

አዲስ አበባ ጥቅምት 28 ቀን 2017 ዓ.ም

Handwritten signatures and a circular official stamp are present at the bottom of the page. The stamp is partially obscured by the signatures. A handwritten number '30' is visible on the right side of the page.

ተ.ቁ	ስም	ተወካይ	ኃላፊነት	ፊርማ
1	አቶ ወንድወሰን ተሾመ		ሰብሳቢ	
2	አቶ አያሌው አለሙ		አባል	
3	አሜሪካኛ ኃ.የተ.የግ. ማህበር	ወ/ሮ ማርያምዊት ጌታመሳይ	አባል	
4	አቶ አማረ ኃሻው		አባል	
5	አቶ አስራት አረጋ		አባል	
6	አቶ አለማየሁ ገብራ		አባል	
7	ወ/ት ትግስት ይልማ		አባል	
8	አንጂነር ንጉሴ አበራ		አባል	
9	እናት ባንክ	ዶ/ር ኢሮሚያስ አንዳርጌ	የማህበሩ ፀንፊ ጸብረ	
10	ወ/ሮ ሲሳይ ሺሁነኝ		የማህበሩ ፀሐፊ	